

HRVATSKA KOMORA INŽENJERA GRAĐEVINARSTVA
Dani Hrvatske komore inženjera građevinarstva 2020.

Mogućnosti primjene recikliranih automobilskih guma u građevinarstvu

Anđelko Crnoja

Anđelko Crnoja, struč.spec.ing.aedif., Crnoja d.o.o., Dugo Selo

Sadržaj

- okoliš i zdravlje
- auto gume kao otpad i djelovanje na okoliš
- auto gume kao resurs
- proizvodi i primjena proizvoda na bazi reciklirane gume u građevinarstvu

Okoliš i zdravlje

Okoliš, kao životna sredina, danas je ugrožen više nego ikad prije.

Razne vrste opasnog otpada opasno zagađuju okoliš

Za lijep i ugodan život, potreban nam je čist okoliš.
Zdravlje je neprocjenjivo

Auto gume kao otpad i djelovanje na okoliš

Otpad se deponira na divljim odlagalištima

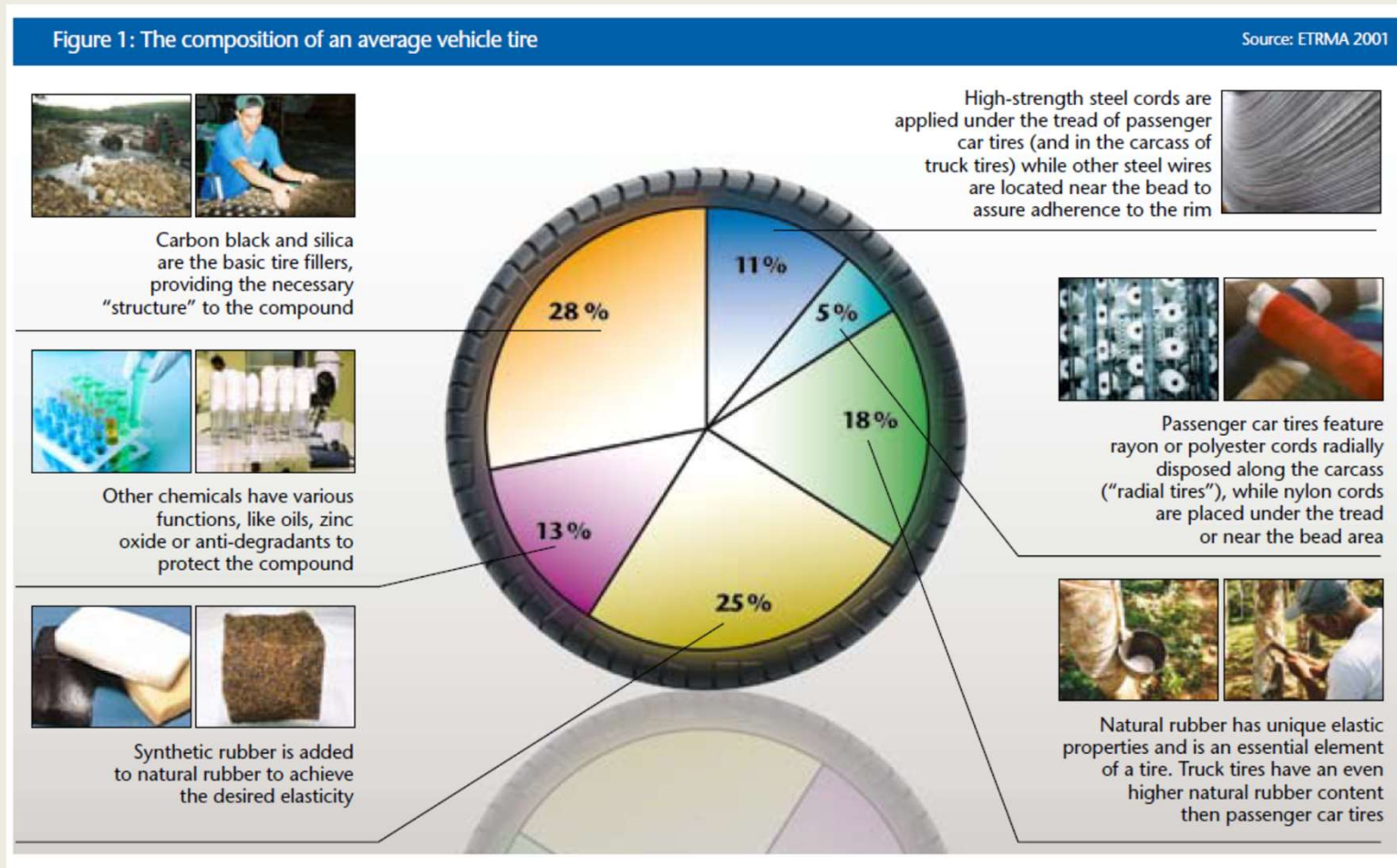
- u rijekama i morima
- na tlu
- u špiljama, ...

Otapanje štetnih tvari odvija se kroz dugi period i konstantno zagđenje tla i okoliša

Auto gume kao otpad i djelovanje na okoliš

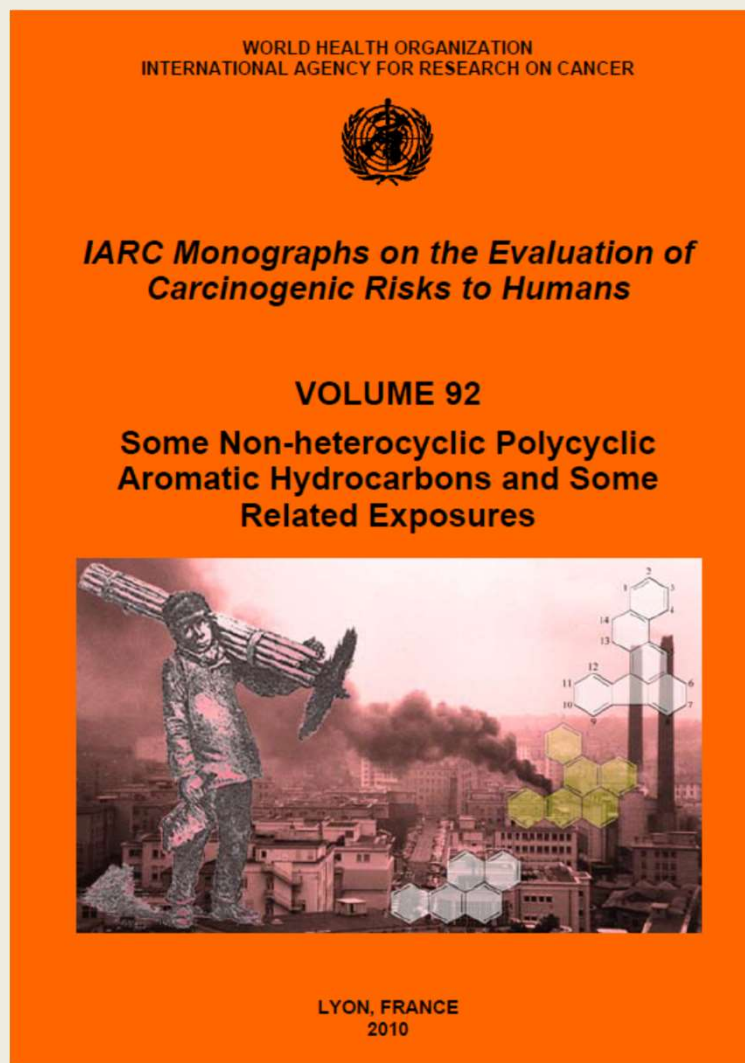

Bureau de Liaison des Industries du Caoutchouc, Belgium, 2001. god. je utvrdio da se guma sastoji od 63 elementa

Neki od njih su: čađa, aromatska ulja - sadrže PAH, sumpor, cinkov oksid, određene vrste metala,...

Auto gume kao otpad i djelovanje na okoliš

680 IARC MONOGRAPHS VOLUME 92

Table 4.4. Photomutagenicity of 16 polycyclic aromatic hydrocarbons (PAHs) on the priority list of the Environmental Protection Agency and their reported carcinogenicity and mutagenicity

PAH	Photomutagenicity ^a	Carcinogenicity ^b	Mutagenicity ^c
Acenaphthene	+	0	- ^d
Acenaphthylene	+	I	- ^d
Anthracene	++	0	-
Benzo[<i>a</i>]anthracene	++	++	+
Benzo[<i>a</i>]pyrene	++	++	+ ^d
Benzo[<i>b</i>]fluoranthene	-	++	+ ^d
Benzo[<i>ghi</i>]perylene	++	I	- ^d
Benzo[<i>k</i>]fluoranthene	+	++	+ ^d
Chrysene	+	+	+
Dibenz[<i>a,h</i>]anthracene	-	++	+
Fluoranthene	-	0	+ ^d
Fluorene	+	I	-
Indeno[1,2,3- <i>cd</i>]pyrene	++	++ ^e	+ ^d
Naphthalene	-	I	-
Phenanthrene	-	I	-
Pyrene	++	0	-

Adapted from Yan *et al.* (2004)

^a PAH is defined as photomutagenic (+ or ++) when the number of revertant colonies due to concomitant exposure to light and the PAH is greater than twice that found in the light-only control. A PAH is defined as strongly photomutagenic (++) if the number of revertant colonies per nanomole of the PAH is more than 2000.

^b Data summarized from IARC (1983), National Toxicology Program (1993), White (2002) and the Environmental Protection Agency web-site pages for acenaphthylene, naphthalene and fluorene. Carcinogenicity symbols are: (0) no evidence of carcinogenicity; (I) inadequate evidence for evaluation; (+) limited evidence of carcinogenicity in experimental animals; (++) sufficient evidence of carcinogenicity in experimental animals.

^c Based on McCann *et al.* (1975) using *S. typhimurium* TA98 or TA100 with metabolic activation

^d Based on Nagai *et al.* (2002) using *S. typhimurium* TA98 with metabolic activation

^e From the Environmental Protection Agency web site for animal carcinogenicity studies (<http://www.epa.gov/NCEA/iris/subst/0457.htm>)

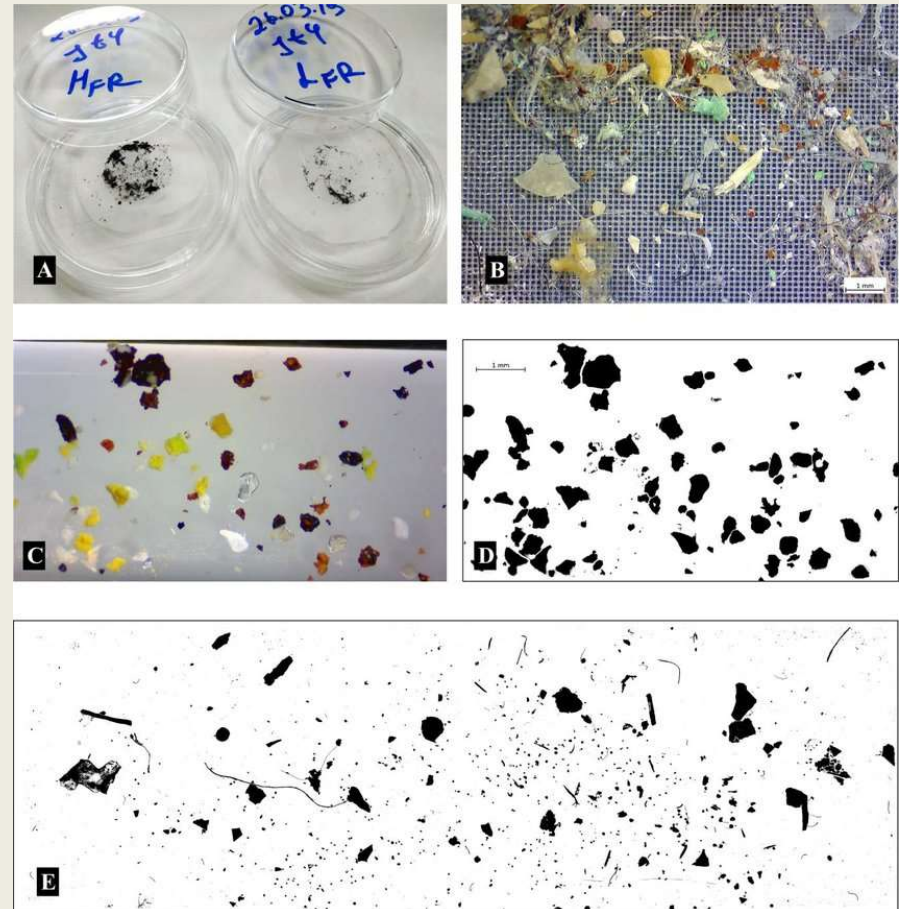
generally more toxic when they are exposed to UV light than if they are kept in the dark. For certain PAHs, the increase in toxicity can be six- to sevenfold (Swartz *et al.*, 1997). *In vivo*, the formation of covalent PAH-DNA adducts through irradiation with light may compete with enzymatic activation. Indeed, irradiation of benzo[*a*]pyrene or DMBA inside the cells tends to lower the amount of covalent DNA adducts formed by enzymatic activation (Prodi *et al.*, 1984), an effect that was mainly attributed to photodegradation of the PAHs.

Photo-oxidation of the unsubstituted PAHs — two-ring naphthalene (Vialaton *et al.*, 1999); three-ring anthracene (Mallakin *et al.*, 2000) and phenanthrene (Wen *et al.*, 2002);

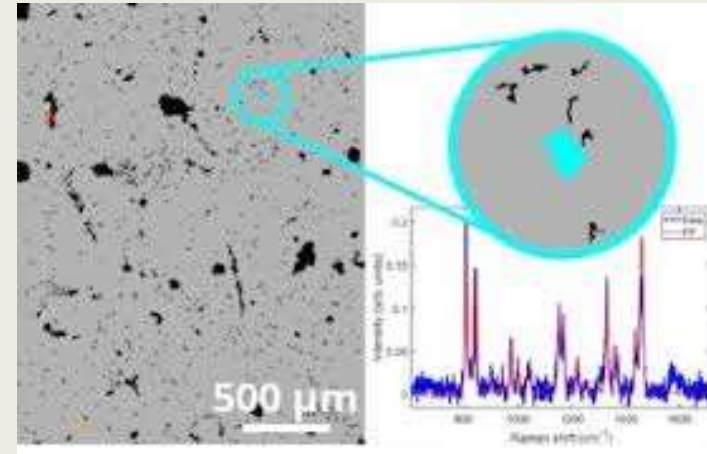
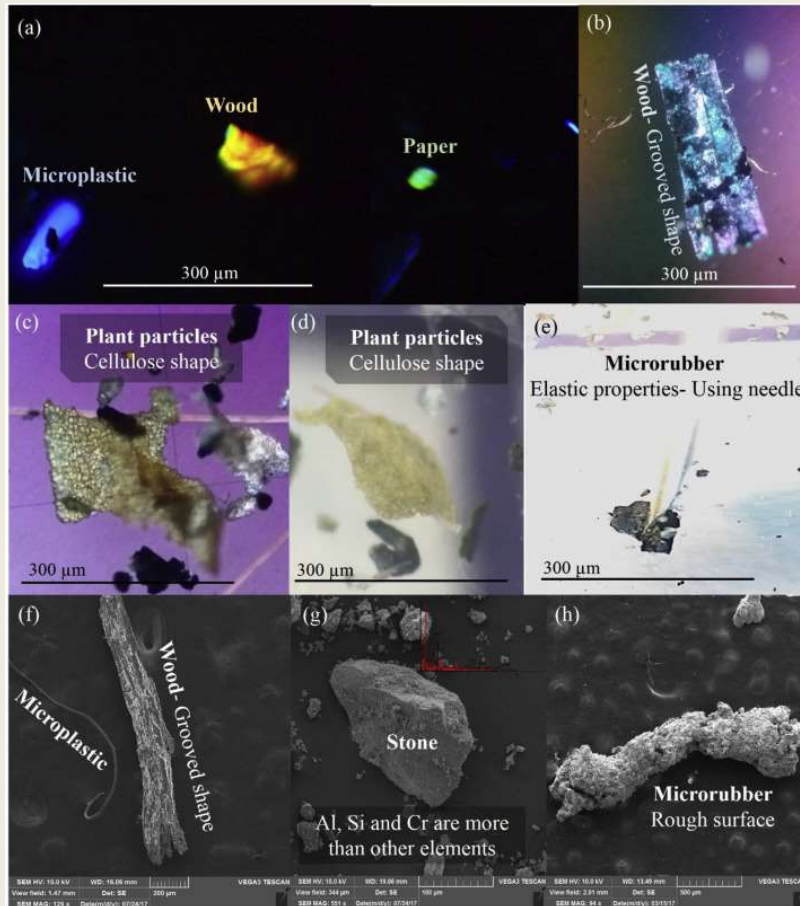

Auto gume kao otpad i djelovanje na okoliš

- Neke činjenice:
- Trenjem gume o podlogu nastaju čestice mikroplastike
- oborinske vode unose mikročestice u tlo, rijeke, mora i oceane
- USA godišnje proizvede 1,8 mil tona mikroplastike
- Mikroplastika uništi probavni trakt škampi (ne ugiba odmah - učinci su dugoročni)
- Guma lakog kamion za 6,33 g trošenja je lakša za cca 2,5 kg
- Pieter Jan Kole sa “The Open University of The Netherlands”, objavio je u “The International Journal of Environmental Research and Public Health” - 10% mikroplastike u oceanima je od gume

Auto gume kao resurs

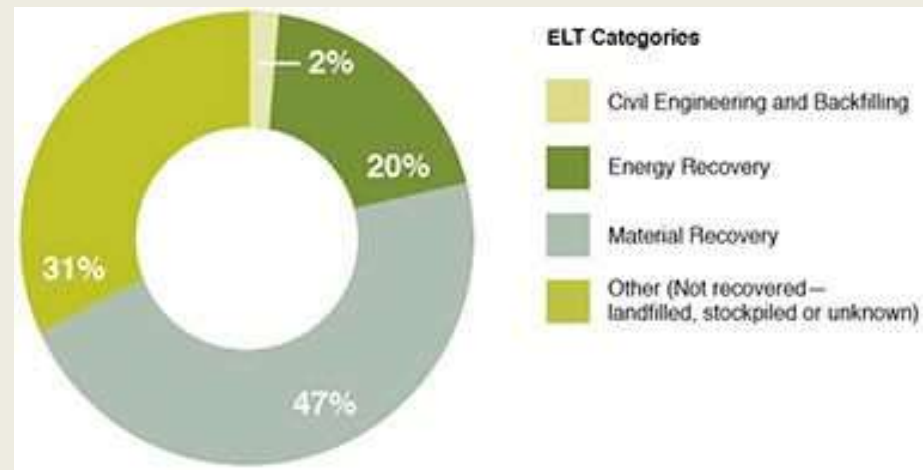

- Gumene granule ne smiju biti u kategoriji mikročestica - proces proizvodnje

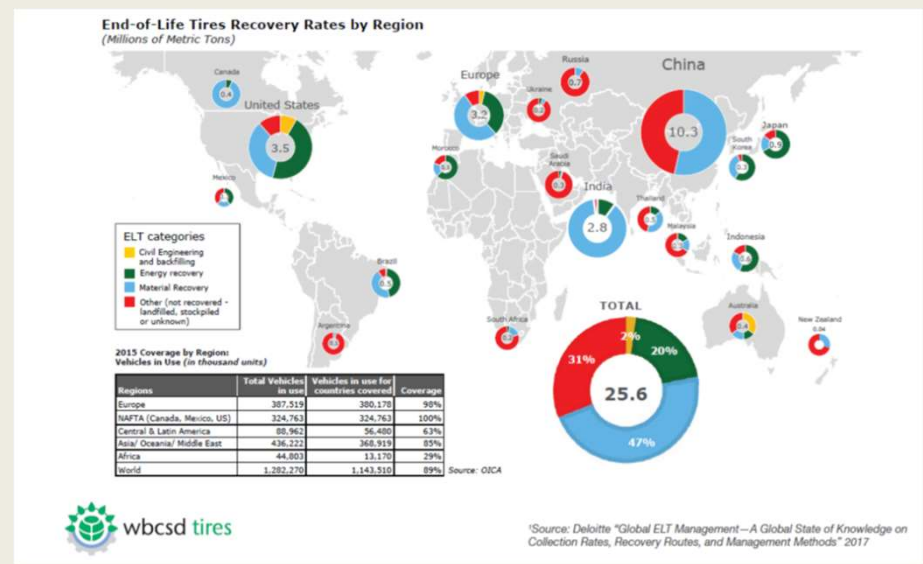

Auto gume kao resurs

- U svijetu se svake godine proizvede preko milijardu guma, u Evropi preko 350 milijuna i u stalnom je usponu.
- Jednom reciklirana guma se može reciklirati još nekoliko puta
- mogućnost izrade proizvoda sa i bez veziva
- mogućnosti izrade kompozita sa drugim materijalima (drvo, beton,...)
- recikliranje svih glavnih sastavnica (guma, čelična vlakna, tkanina)
- recikliranje guma ključan je sektor kako bi Europa postala prvi klimatski neutralan kontinent. Recikliranjem guma u gumene granule štedi se 58,4% CO₂ u usporedbi s istodobnim spaljivanjem guma i može doseći 95% smanjenja emisije ugljika [ETRA].
- USTMA (U.S. Tire Manufacturers Association) 1990.god - 11% ⇒ 2017. god. - 81% (uključivo spaljivanje)

End-of-Life Tires (ELT) Global Recovery Rates

Auto gume kao resurs

granule i niti

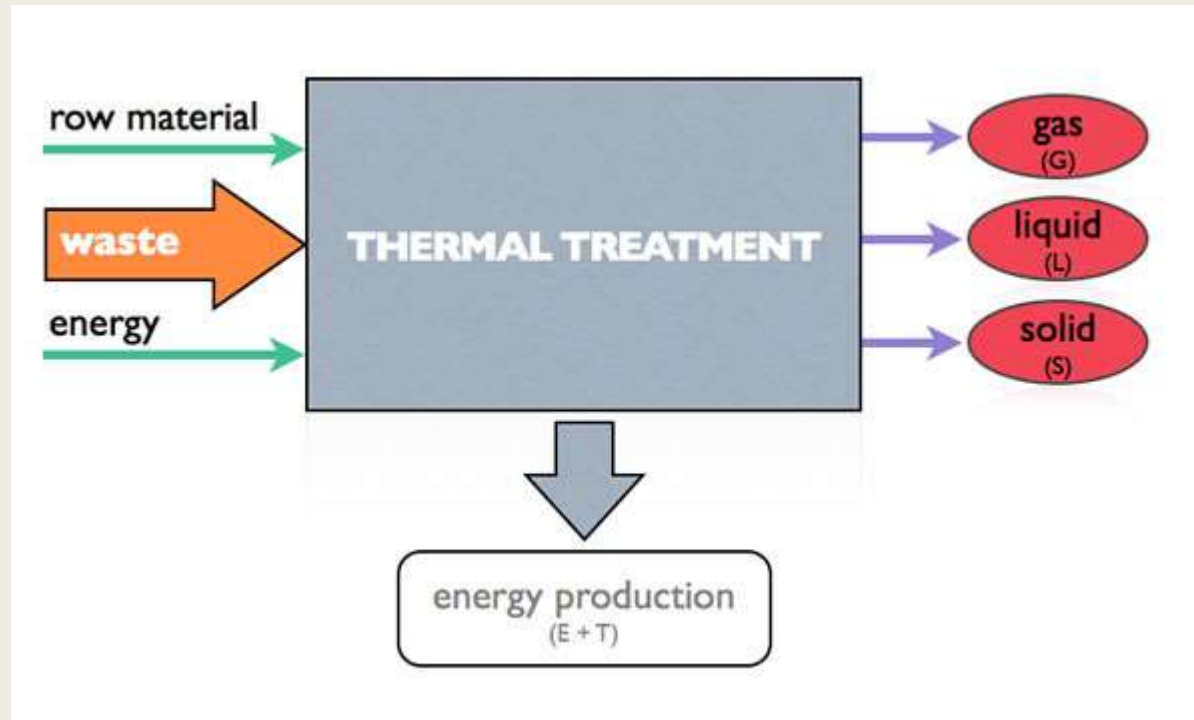
čelične niti

platno

Proizvodi na bazi reciklirane gume

SPALJIVANJE (TyGRe)

- plin bogat vodikom, metanom i ugljikom, koji se može koristiti u energetske svrhe,
- silicij-karbid za proizvodnju tehničke keramike .
- ulja - izvor kemikalija
- ugljen - aktivni ugljen, gorivo, izvor ugljika

Proizvodi na bazi reciklirane gume

Proizvodi na bazi reciklirane gume

PRIMJENA U CESTOGRADNJI

reciklirana auto guma kao dodatak asfaltu - habajući sloj postiže bolja eksploatacijska svojstva, smanjenje buke od trenja kotača, dodatak nasipu ili kao zamjenski materijal...

PRIMJENA U CESTOGRADNJI
izvedba bukobrana na osnovi iz betona

Proizvodi na bazi reciklirane gume

RECIKLIRANJE-PRIMJENA U CESTOGRADNJI
različite vrste usporivača i prijelaza za prometnice i pruge

PRIMJENA U CESTOGRADNJI
zaštitni elementi u prometu

Proizvodi na bazi reciklirane gume

RECIKLIRANJE-PRIMJENA U OKOLIŠU
obloge iz vezanog materijala te gotovih elemenata.

Proizvodi na bazi reciklirane gume

Proizvodi na bazi reciklirane gume

RECIKLIRANJE-SPORTSKI TERENI

obloge iz vezanog materijala te gotovih elemenata.

Proizvodi na bazi reciklirane gume

Arch. Erica Ribetti-penjačka teretana - Cortina d'Ampezzo
- ploče na fasadi su ETRA SMART iz 100% reciklirane SBR gume, bez poliuretanskih i kemijskih dodataka i doprinose postizanju akustičke izolacije od 19 db. (ETRA)

Primjena u građevinarstvu

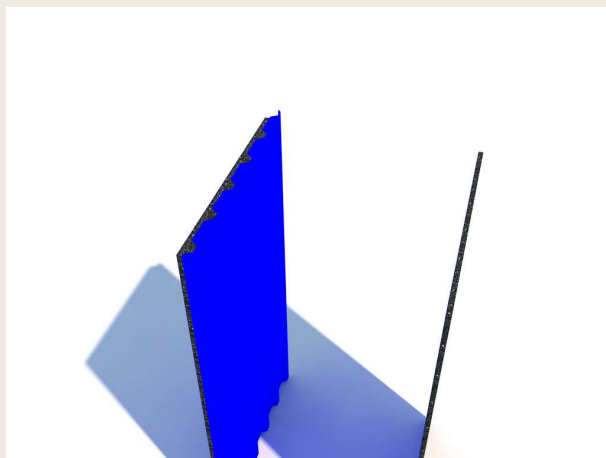

Proizvodi na bazi reciklirane gume

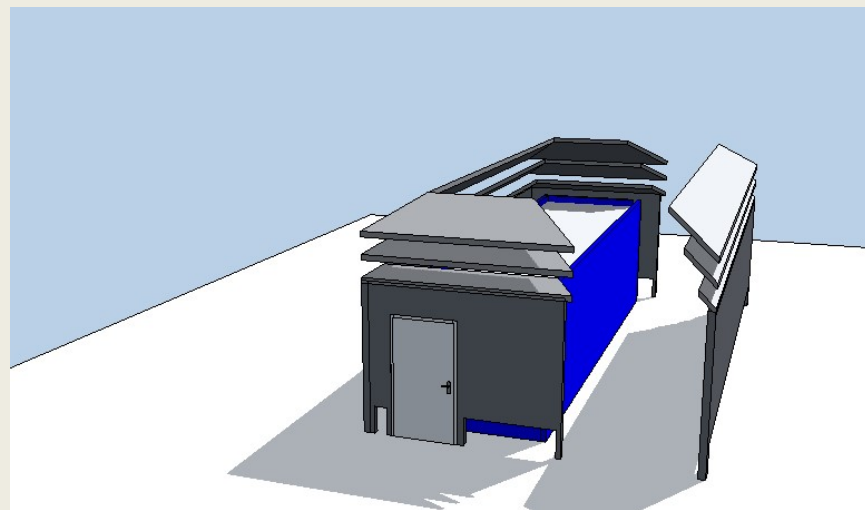
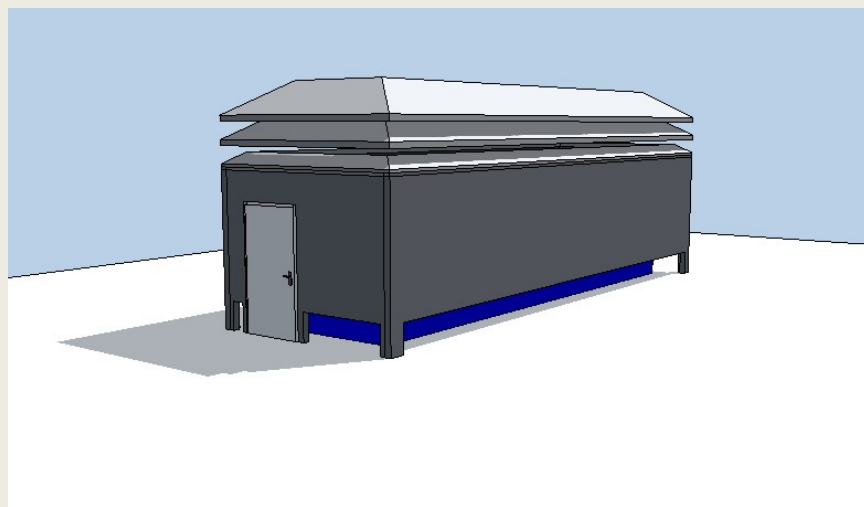
Proizvodi na bazi reciklirane gume

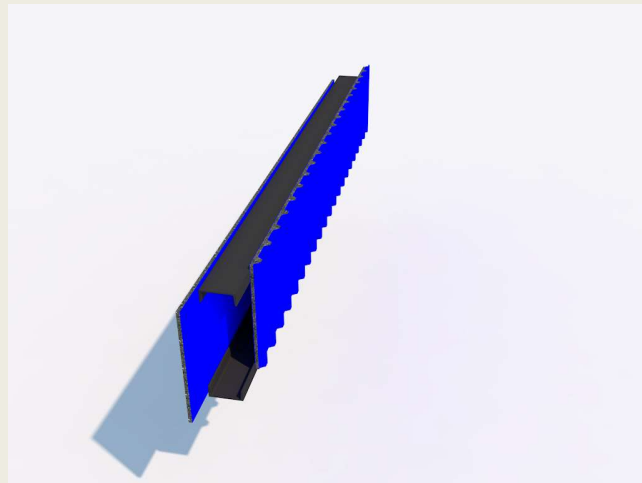
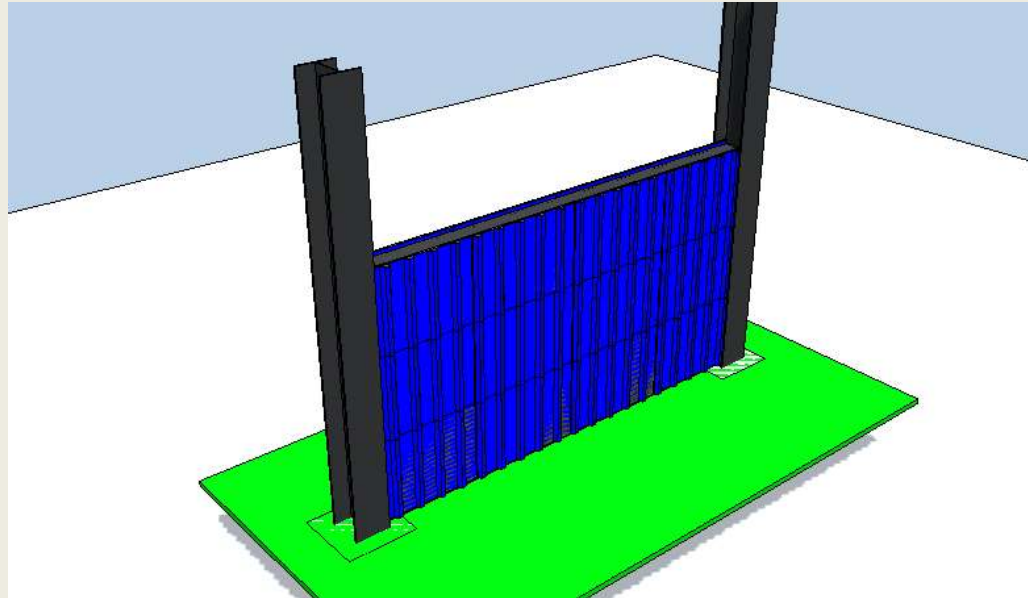
PRIMJENA PANELA

Proizvodi na bazi od trapeznog lima :

- zaštita od buke na mikrolokaciji
- zaštita od buke i vibracija u strojarnicama i oko uređaja
- zaštita od buke na fasadi objekta
- samonosivi element
- veliki izbor mogućnosti u arhitektonskom i inženjerskom oblikovanju
- visoki stupanj zvučne izolacije(2 cm - 36 dB)

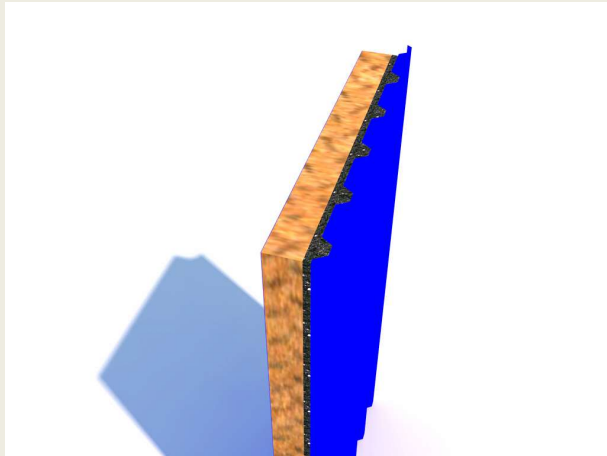

Proizvodi na bazi reciklirane gume

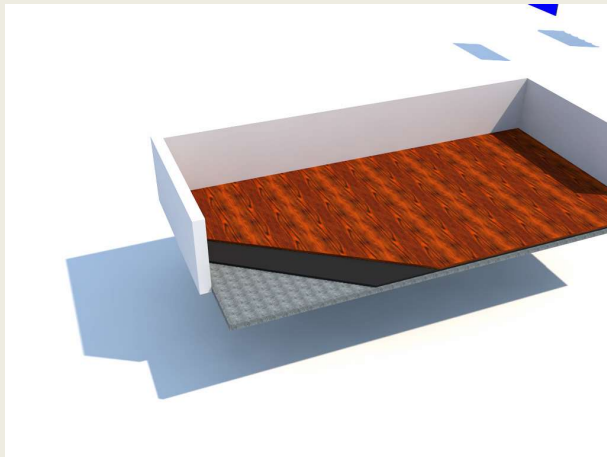

Proizvodi na bazi od trapeznog lima :
- zaštita od buke - bukobran sa panelima na metalnoj konstrukciji

Proizvodi na bazi reciklirane gume

vrlo jednostavno kaširanje na druge materijale i stvaranje kompozita sa kojima pojačavamo druga svojstva, koja nema osnovni materijal

vrlo učinkovito sprečavanje udarnog zvuka

Proizvodi na bazi reciklirane gume

provođena su ispitivanja na betonskim elementima sa dodatkom čeličnih i tekstilnih vlakana iz guma i dokazano je da mogu povećati otpornost na savijanje.

ova istraživanja pokazuju povećanje potresne otpornosti betonskih konstrukcija

ploče pokazuju iznimnu žilavost pri opterećenju

Zaključak

Uporabom reciklirane gume:

- štitimo okoliš
- uklanjamo otpad
- dobijemo vrijednu sirovinu
- dostupna i jeftina (besplatna) sirovina
- novi i alternativni proizvodi
- široka primjena u građevinarstvu
- nove spoznaje u građevinarstvu
- poboljšane konstrukcije i materijale
- veći komfor u građevinama
- manji utrošak energije
- .....

HVALA NA POZORNOSTI !!!

